

Дідух К.В.

студентка,

науковий керівник: Котлова Л.О.

кандидат психологічних наук, доцент,

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ВРАХУВАННЯ ОСОБЛИВОСТІ ДІТЕЙ З ООП В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Традиційно дослідники оцінюють проблеми сімейного виховання дітей з особливими освітніми потребами (ООП) лише через призму самої дитини, її розвитку та потреб. Тому невирішеним залишається важливий аспект – емоційне самопочуття батьків дитини з діагнозом відхилення у розвитку та її сім'ї загалом.

Таким чином, однією з актуальних проблем є дослідження та обґрунтування значення ролі внутрішнього клімату сім'ї у процесі виховання дитини з особливими освітніми потребами.

Зростання кількості дітей з ООП все більше вказує на необхідність впровадження соціальної моделі підтримки сім'ї та ролі вчителя в цьому процесі.

Під загальним терміном «діти з ООП» розуміють усіх учнів, чії освітні потреби перевищують загальноприйнятий стандарт. До неї входять діти з особливими потребами, обдаровані діти та діти із соціально незахищених верств населення [1].

Важливо створити для таких дітей в навчальному закладі необхідні умови для організації та врахування інклюзивного навчального середовища (рис. 1).

Виділяють декілька досить великих груп, до яких входять діти з ООП з різними особливостями (рис. 2).

Як ми бачимо з рис. 2, виділяють досить велику кількість категорій за якими визначають певні порушення дитини. Ці порушення поділяються на вроджені та набуті (рис. 3).

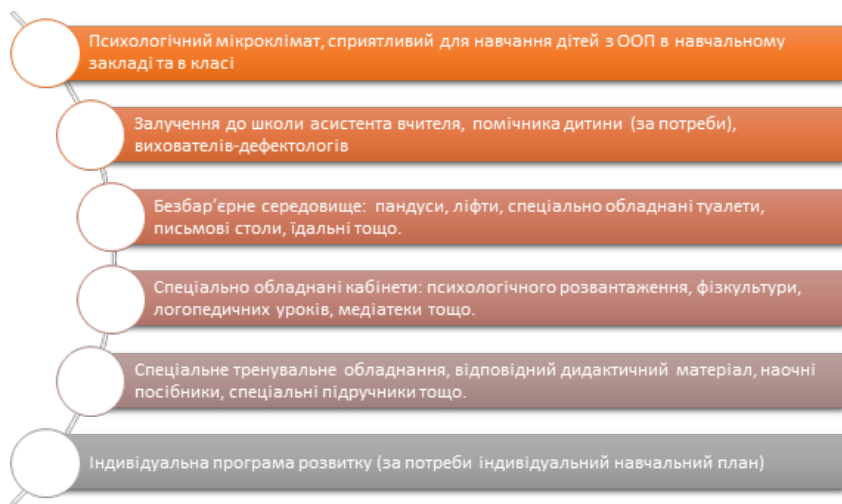

Рис. 1. Основні умови організації та врахування особливостей дітей з ООП в початковому процесі

Джерело: [4, с. 28]

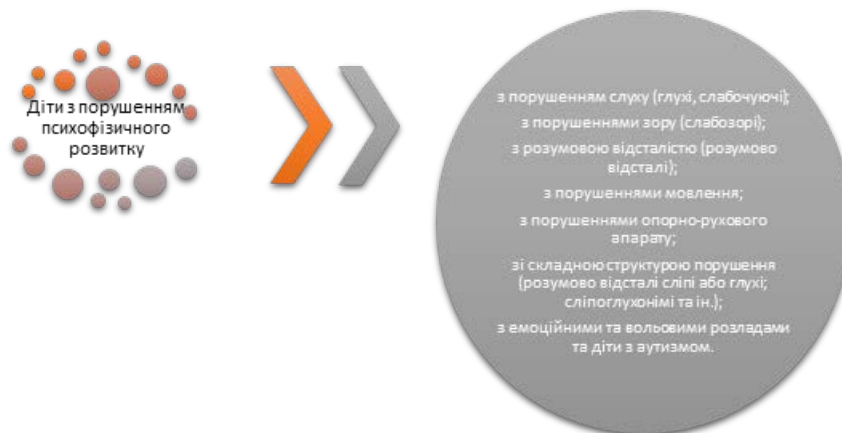

Рис. 2. Категорії порушень, до яких входять діти з ООП

Джерело: [3]

Рис. 3. Порівняльна таблиця вроджених та набутих порушень

Навчання і виховання дітей з вадами психофізичного розвитку здійснюється з урахуванням особливостей їх розвитку, застосування конкретних заходів та організаційних форм виховної роботи залежно від характеру порушення [4].

Діти з порушеннями опорно-рухового апарату важко пересуваються, користуються різними допоміжними засобами: інвалідними візками, палицями чи «ходунками». Тому у школах спеціально створюють певні умови навчання:

- безбар'єрне середовище для інвалідів-візочників;
- приладдя для письма чи малювання, якщо у дитини є моторні порушення тощо [5].

Діти із затримкою розвитку освоюють нові навички та сприймають нову інформацію повільніше за інших. Проте все це досить умовно і залежить від багатьох факторів, зокрема освіти, місцевих традицій тощо (рис. 4).

Синдром Дауна

- В Україні є організації, які допомагають батькам виховувати дітей з синдромом Дауна.
- Через відмінності здібностей дітей з синдромом Дауна батькам і вчителям важко встановити правила навчання таких дітей. Необхідно висловлювати конкретні, а не абстрактні поняття, вчитися поступово, постійно повторювати матеріал.

Аутизм

- Існують програми, спрямовані на адресування поведінкових, соціальних, комунікативних, освітніх навичок дітей з аутизмом, розвиток навичок вдома. Проблеми поведінки та спілкування, які ускладнюються порушенням інтелекту, потребують допомоги фахівців, які пройшли спеціальну підготовку з навчання дітей-аутистів. Програма навчання повинна бути послідовною і передбачуваною. Діти з аутизмом краще навчаються і менше соромляться, коли інформацію подають усно та візуально.
- Спілкування з іншими дітьми також важливо, оскільки педагоги вчать на навколишніх моделях мовлення, спілкування та поведінки. Для вирішення проблем, пов'язаних із засвоєнням шкільної програми, необхідно створити програми для батьків, які б сприяли продовженню домашнього навчання дитини.

Рис. 4. Врахування особливостей дітей з синдромом Дауна та аутизмом в навчальному процесі

Діти з психічними розладами (епілепсія, діти із гіперкінезами).
Діти з таким видом захворювання як епілепсія іноді не можуть згадати, що з ними сталося, вони не розуміють, де вони, що відбувається. Родичі або лікарі зобов'язані повідомляти шкільних медсестер і вчителів про судоми у дитини та пов'язані з цим обмеження.

Отже, якщо в класі або ж групі є дитина з будь-якими з перерахованих вище ознак, педагогу необхідно поговорити з її батьками, ознайомитися з її особовою справою, рекомендаціями фахівців, проконсультуватися з організацією інвалідів або центром соціальної реабілітації [2].

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1324-18#Text>

2. Закон України «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу» (№ 2442-17 від 06.07.2010). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2442-17#Text>

3. Розвиток інклюзивного освітнього середовища в Запорізькій області: науково-методичний аспект : моногр. / Упор. Т.Є. Гура; ред. Т.Я. Озерова. Запоріжжя : Статус, 2018. 328 с.

4. Таранченко О.М., Найда Ю.М. Врахування відмінностей розвитку та навчальної діяльності дітей з особливостями психофізичного розвитку в процесі навчання / Інклюзивна школа: особливості організації та управління : Навчально-методичний посібник / Кол. авторів: Колупаєва А.А., Найда Ю.М., Софій Н.З. та ін. За заг. ред. Даниленко Л.І., Київ, 2007. 128 с.